

ด่วนที่สุด

ที่ คค (ปคร) ๐๒๐๑/ ๓๘๓

สวค. 447
วันที่ 15 ก.ย. 59
เวลา 11-30 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ศ21518 ล. 16 ก. ๑๑
ฉบับที่ : ๑14503/59 ล. ๑๖
วันที่ : 15 ก.ย. 59 เวลา : 10:47

กระทรวงคมนาคม
ถนนราชดำเนินนอก
กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๑๔ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๖ และ
ขออนุญาตเวนคืนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ สำหรับโครงการก่อสร้างทาง
๔ ช่องจราจร ทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ สาย อ.กบินทร์บุรี - อ.วังน้ำเขียว ตอน ๓ จ.นครราชสีมา
จ.ปราจีนบุรี ส่วนที่ ๑ และ ส่วนที่ ๒ และ สาย อ.กบินทร์บุรี - อ.ปักธงชัย (ทางเชื่อมผืนป่า) จ.ปราจีนบุรี

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑.หนังสือกระทรวงคมนาคม ด่วนที่สุด ที่ คค (ปคร) ๐๒๐๑/๕๒๙ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
๒.หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๔๖๗๒๐ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรอนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการก่อสร้างทาง ๔ ช่องจราจร
ทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ ตอน อ.กบินทร์บุรี - อ.ปักธงชัย (ช่วง กม.๔๒+๐๐๐ - กม.๕๗+๐๐๐)
จำนวน ๑๐๐ เล่ม
๓. รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการทางเชื่อมผืนป่ามรดกโลก บนทางหลวง
หมายเลข ๓๐๔ สาย อ.กบินทร์บุรี - ปักธงชัย จำนวน ๑๐๐ เล่ม
๔. แผนที่แสดงพื้นที่ลุ่มน้ำบริเวณโครงการ จำนวน ๑๐๐ แผ่น
๕. สำเนาหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ทส ๐๙๐๖.๗/๒๕๐๙๘
ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ และแผนที่แสดงพื้นที่ทับซ้อนเขตอุทยานแห่งชาติบริเวณโครงการ
จำนวน ๑๐๐ ชุด
๖. พระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงที่จะสร้างทางหลวงแผ่นดินสาย กบินทร์บุรี - นครราชสีมา
พ.ศ. ๒๕๐๘ และ พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางหลวงแผ่นดิน สายกบินทร์บุรี -
นครราชสีมา ในท้องที่อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี และอำเภอปักธงชัย อำเภอเมือง
นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. ๒๕๑๐ จำนวน ๑๐๐ ชุด
๗. แบบตรวจสอบเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี (Checklist) จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกระทรวงคมนาคมขอเสนอเรื่อง ขออนุญาตการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำ ชั้นที่ ๑ เอ ตามมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๖ และขออนุญาตเวนคืนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ สำหรับ
โครงการก่อสร้างทาง ๔ ช่องจราจร ทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ สาย อ.กบินทร์บุรี - อ.วังน้ำเขียว ตอน ๓ จ.นครราชสีมา
จ.ปราจีนบุรี ส่วนที่ ๑ และ ส่วนที่ ๒ และ สาย อ.กบินทร์บุรี - อ.ปักธงชัย (ทางเชื่อมผืนป่า) จ.ปราจีนบุรี ของกรมทางหลวง
มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอ
เรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ
คณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี และ (๔) เรื่องที่ขอทบทวนหรือยกเว้นการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี
ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ ทั้งนี้ รอนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการ
กระทรวงคมนาคมได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

/ทั้งนี้ ...

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

กระทรวงคมนาคมได้มีหนังสือตามอ้างถึง ๑ เสนอเรื่อง ขออนุญาตการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ และขออนุญาตเวนคืนที่ดินของรัฐเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ สำหรับโครงการก่อสร้างทาง ๔ ช่องจราจร ทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ สาย อ.กบินทร์บุรี – อ.วังน้ำเขียว ตอน ๓ จ.นครราชสีมา จ.ปราจีนบุรี ส่วนที่ ๑ และส่วนที่ ๒ และ สาย อ.กบินทร์บุรี – อ.ปักธงชัย (ทางเชื่อมผืนป่า) จ.ปราจีนบุรี และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือตามอ้างถึง ๒ แจ้งว่า ตามที่กระทรวงคมนาคมได้เสนอเรื่อง ขออนุญาตการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ และขออนุญาตเวนคืนที่ดินของรัฐเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ฯ ดังกล่าว เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา นั้น รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี พิจารณาแล้วมีคำสั่งให้ส่งเรื่องคืนกระทรวงคมนาคมเพื่อปรับปรุงข้อมูลประกอบการนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีให้มีความชัดเจน ดังนี้

๑. จัดส่งรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการที่จะขออนุญาตการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำให้ถูกต้อง ครบถ้วน พร้อมทั้งชี้แจงขั้นตอนและแนวปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการก่อสร้าง ปรับปรุง หรือขยายช่องทางจราจรในพื้นที่ลุ่มน้ำประเภทต่าง ๆ ให้มีความชัดเจน

๒. ระบุมหาเหตุผลการจำเป็นในการขออนุญาตเวนคืนที่ดินของรัฐเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ให้ชัดเจน เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวกำหนดห้ามมิให้ขยายช่องทางจราจรสำหรับถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า แต่กระทรวงคมนาคมไม่ได้ระบุว่าดำเนินการที่เสนอนี้ มีส่วนใดที่เป็นถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อีกทั้งตามรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เสนอมาร่วมกันนี้ได้ระบุว่า “แนวเขตทางของโครงการในปัจจุบันและแนวเส้นทางส่วนขยายมิได้อยู่ในพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติแต่อย่างใด”

๒. การดำเนินงานของกระทรวงคมนาคม

กระทรวงคมนาคมได้จัดประชุมหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาเรื่อง กรมทางหลวง ขออนุญาตการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ และขออนุญาตเวนคืนที่ดินของรัฐ สำหรับดำเนินโครงการก่อสร้างทาง ๔ ช่องจราจร ทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ มีหน่วยงานเข้าร่วมประชุมประกอบด้วย สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมทางหลวง และสำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม ที่ประชุมเห็นสมควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาแบ่งเป็น ๓ กรณี คือ

๑) ขออนุญาตการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ

๒) ขออนุญาตเวนคืนที่ดินของรัฐ เพื่อก่อสร้างถนนและทางเชื่อมผืนป่า

๓) ขออนุญาตเวนคืนที่ดินของรัฐ เพื่อการก่อสร้างขยายช่องทางจราจรเส้นทางสาธารณะเดิมที่มีอยู่แล้ว และภายหลังการประชุมกระทรวงคมนาคมได้มอบกรมทางหลวงจัดทำข้อมูลเพิ่มเติม ตามความเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุมหรือดังกล่าว เพื่อประกอบการจัดทำเรื่องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๓. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๓.๑ โครงการก่อสร้างทาง ๔ ช่องจราจร ทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ สาย อ.กบินทร์บุรี – อ.วังน้ำเขียว ตอน ๓ จ.นครราชสีมา จ.ปราจีนบุรี ส่วนที่ ๑ และ ส่วนที่ ๒ มีแนวเส้นทางบางส่วนตัดผ่านพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ พื้นที่ลุ่มน้ำปราจีนบุรี จึงจำเป็นต้องขออนุญาตการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ ต่อคณะรัฐมนตรี ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๖ เรื่อง ขออนุญาตเวนคืนที่ดินของรัฐ เพื่อให้กองทัพอากาศใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ

๓.๒ โครงการก่อสร้างทาง ๔ ช่องจราจร ทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ สาย อ.กบินทร์บุรี - อ.วังน้ำเขียว ตอน ๓ จ.นครราชสีมา จ.ปราจีนบุรี ส่วนที่ ๑ และ ส่วนที่ ๒ และ สาย อ.กบินทร์บุรี - อ.ปักธงชัย (ทางเชื่อมผืนป่า) จ.ปราจีนบุรี มีพื้นที่บางส่วนจำเป็นต้องดำเนินการก่อสร้างถนน ทางเชื่อมผืนป่า และก่อสร้างขยายช่องจราจรเส้นทางสาธารณะเดิมบางส่วนที่มีอยู่แล้ว ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่และอุทยานแห่งชาติทับลาน จึงจำเป็นต้องขอผ่อนผันยกเว้นมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการพิจารณาการก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

๔. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงคมนาคมโดยกรมทางหลวง อยู่ระหว่างดำเนินโครงการขยายทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ ตอน อ.กบินทร์บุรี - อ.ปักธงชัย ระยะทางประมาณ ๑๑๐ กิโลเมตร แล้วเสร็จเกือบตลอดทั้งสาย คงเหลือถนนอีก ๒ ช่วง คือ โครงการสาย อ.กบินทร์บุรี - อ.วังน้ำเขียว ตอน ๓ จ.นครราชสีมา จ.ปราจีนบุรี ส่วนที่ ๑ และ ส่วนที่ ๒ ช่วง กม.๔๒+๐๐๐ - ๕๗+๐๐๐ (ตาม กม.ปรับปรุงใหม่ คือ กม. ๒๐๗+๗๖๐ - ๒๒๓+๒๖๙) ระยะทางประมาณ ๑๕.๕ กิโลเมตรและ สาย อ.กบินทร์บุรี - อ.ปักธงชัย (ทางเชื่อมผืนป่า) จ.ปราจีนบุรี ช่วง กม. ๒๖+๐๐๐ - ๒๙+๐๐๐ (ตาม กม.ปรับปรุงใหม่ คือ กม.๑๙๑+๘๖๐ - ๑๙๔+๘๖๐) ระยะทาง ๓ กิโลเมตร จึงทำให้ถนนช่วงดังกล่าวมีลักษณะเป็นคอขวด เป็นปัญหาทำให้การจราจรไม่คล่องตัว และเกิดอุบัติเหตุร้ายแรงบ่อยครั้ง จึงจำเป็นต้องขอผ่อนผันการใช้พื้นที่สื่อน้ำขึ้นที่ ๑ เอ และขอผ่อนผันยกเว้นมติคณะรัฐมนตรีโดยเร่งด่วน เพื่อให้สามารถก่อสร้างขยายทางหลวงให้แล้วเสร็จสมบูรณ์ทั้งโครงการต่อไป

๕. สำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

โครงการก่อสร้างทาง ๔ ช่องจราจร ทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ สาย อ.กบินทร์บุรี - อ.วังน้ำเขียว ตอน ๓ จ.นครราชสีมา จ.ปราจีนบุรี ส่วนที่ ๑ และ ส่วนที่ ๒ และ สาย อ.กบินทร์บุรี - อ.ปักธงชัย (ทางเชื่อมผืนป่า) จ.ปราจีนบุรี มีรายละเอียดและการดำเนินโครงการ ดังนี้

๕.๑ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๘ เห็นชอบให้กรมทางหลวงดำเนินโครงการเร่งรัดขยายทางสายประธานให้เป็น ๔ ช่องจราจร (ระยะที่ ๒) โดยได้บรรจุโครงการขยายทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ ตอน อ.กบินทร์บุรี - อ.ปักธงชัย ระยะทางประมาณ ๑๑๐ กิโลเมตร เป็นส่วนหนึ่งของโครงการเร่งรัดขยายทางสายประธาน เนื่องจากเป็นโครงข่ายทางหลวงที่ ๗ เชื่อมโยงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เริ่มต้นจาก อ.สัทหีบ จ.ชลบุรี ผ่าน อ.กบินทร์บุรี จ.ปราจีนบุรี ไปยัง อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา และจาก อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา ผ่าน จ.อุบลราชธานี และไปสิ้นสุดที่ จ.มุกดาหาร) รวมระยะทางทั้งสิ้น ๘๖๐ กิโลเมตร และเป็นโครงการ ฯ ที่มีวัตถุประสงค์หลักในการเชื่อมต่อผืนป่าดงพญาเย็น - เขาใหญ่ ให้เป็นสมบัติของชาติและมรดกโลก เกิดประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม มีส่วนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว การค้า และการลงทุนในภาคเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมของประเทศสู่ตลาดอินโดจีนและตลาดโลก ตลอดจนแก้ไขปัญหาสวัสดิภาพและความปลอดภัยของประชาชนผู้ใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ ที่มีการจราจรติดขัดและเกิดอุบัติเหตุซึ่งมีแนวโน้มของปัญหารุนแรงเพิ่มขึ้น

๕.๒ โครงการขยายทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ ตอน อ.กบินทร์บุรี - อ.ปักธงชัย เป็น ๔ ช่องจราจร ปัจจุบันแล้วเสร็จเกือบตลอดทั้งสาย คงเหลือถนนอีก ๒ ช่วง คือ

๑) โครงการสาย อ.กบินทร์บุรี - อ.วังน้ำเขียว ตอน ๓ จ.นครราชสีมา จ.ปราจีนบุรี ส่วนที่ ๑ และ ส่วนที่ ๒ ช่วง กม.๔๒+๐๐๐ - ๕๗+๐๐๐ (ตาม กม.ปรับปรุงใหม่ คือ กม. ๒๐๗+๗๖๐ - กม. ๒๒๓+๒๖๙) ระยะทางประมาณ ๑๕.๕ กิโลเมตร วงเงินค่าก่อสร้าง ๑,๖๘๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๒) โครงการสาย อ.กบินทร์บุรี - อ.ปักธงชัย (ทางเชื่อมผืนป่า) จ.ปราจีนบุรี ช่วง กม. ๒๖+๐๐๐ - ๒๙+๐๐๐ (ตาม กม.ปรับปรุงใหม่ คือ กม.๑๙๑+๘๖๐ - ๑๙๔+๘๖๐) ระยะทาง ๓ กิโลเมตร วงเงินค่าก่อสร้าง ๑,๔๖๗,๘๐๐,๐๐๐ บาท

ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ อนุมัติให้ก่อกำหนดผู้กักกันข้ามปีงบประมาณตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๘ และวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ รับทราบรายการก่อกำหนดผู้กักกันข้ามปีงบประมาณสำหรับรายการงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่มีวงเงินรวมตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป

๕.๓ การจัดส่งรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามข้อสั่งการในข้อ ๑ (๑)

กรมทางหลวงได้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ของโครงการขยายทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ ตอน อ.กบินทร์บุรี – อ.ปักธงชัย เป็นไปตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฯ ได้แก่

๑) รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการก่อสร้างทาง ๔ ช่องจราจรทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ ตอน อ.กบินทร์บุรี – อ.ปักธงชัย (ช่วง กม.๔๒+๐๐๐ – กม.๕๗+๐๐๐) มีขอบเขตการศึกษาและประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมครอบคลุมโครงการสาย อ.กบินทร์บุรี – อ.วังน้ำเขียว ตอน ๓ จ.นครราชสีมา จ.ปราจีนบุรี ส่วนที่ ๑ และ ส่วนที่ ๒ เริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ จนแล้วเสร็จ และจัดส่งให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำเสนอคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและอื่น ๆ พิจารณา และได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๗ ให้นำรายงานซึ่งได้ดำเนินการปรับปรุงข้อมูลจนครบถ้วนตามความเห็นของคณะกรรมการผู้ชำนาญการแล้ว เสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป ต่อมาคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาแล้วมีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗ เห็นชอบตามความเห็นของคณะกรรมการผู้ชำนาญการ ฯ และให้กรมทางหลวงรับความเห็นของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการ ในประเด็นการตั้งหน่วยพิทักษ์อุทยานตั้งแต่เริ่มโครงการ การจัดทำขีปนาวุธและสัตว์ป่า เพื่อประกอบการจัดทำทางเชื่อมผืนป่าที่มีความเหมาะสม โดยพิจารณาทางเลือกเพื่อสร้างช่องทางให้สัตว์ป่าสามารถเคลื่อนย้ายได้อย่างปลอดภัย และเชื่อมโยงระบบนิเวศ รวมทั้งการจัดทำทางเชื่อมผืนป่าเพิ่มเติมในอนาคต และดำเนินการ ดังนี้

(๑) ดำเนินการตามมาตรการป้องกัน แก้ไข และลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด ตามที่กำหนดไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการก่อสร้างทาง ๔ ช่องจราจร ทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ ตอน อ.กบินทร์บุรี – อ.ปักธงชัย (ช่วง กม. ๔๒+๐๐๐ - กม.๕๗+๐๐๐) ของกรมทางหลวง ซึ่งผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและอื่น ๆ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๗

(๒) นำความเห็นของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณา ตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ต่อไป

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฯ โดยมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๒) รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการทางเชื่อมผืนป่ามรดกโลกบนทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ สาย อ.กบินทร์บุรี – ปักธงชัย โดยศึกษาและประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ สาย อ.กบินทร์บุรี – อ.ปักธงชัย (ทางเชื่อมผืนป่า) จ.ปราจีนบุรี กรมทางหลวงได้จัดทำรายงานตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ ส่งให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำเสนอคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน

และอื่น ๆ และเสนอคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก ซึ่งคณะกรรมการผู้ชำนาญการ ฯ พิจารณาแล้วมีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๑๕/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ให้นำรายงานซึ่งได้ปรับแก้ไขรายละเอียดข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว เสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาแล้ว มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗ เห็นชอบตามความเห็นของคณะกรรมการผู้ชำนาญการ ฯ โดยให้กรมทางหลวงรับความเห็นของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการในประเด็นความสูงและความกว้างของรั้วกัน การลดเสียงและการมองเห็นรถยนต์ของสัตว์ป่า การตั้งหน่วยพิทักษ์อุทยานตั้งแต่เริ่มโครงการ และการเชื่อมโยงระบบนิเวศและลดผลกระทบต่อน้ำในนาคนาด และดำเนินการ ดังนี้

(๑) ดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม อย่างเคร่งครัด ตามที่กำหนดไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการทางเชื่อมพื้นป่ามรดกโลกบนทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ สาย อ.กบินทร์บุรี - ปักธงชัย ของกรมทางหลวง ซึ่งผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและอื่น ๆ ในการประชุมครั้งที่ ๑๕/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖

(๒) นำความเห็นของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อประกอบการพิจารณา ตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฯ โดยมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๕.๔ เหตุผลในการขอผ่อนผันการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ ๒๓ ธ.ค. ๒๕๕๖

๕.๔.๑ พื้นที่โครงการก่อสร้างทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ สาย อ.กบินทร์บุรี - อ.วังน้ำเขียว ตอน ๓ จ.นครราชสีมา จ.ปราจีนบุรี ส่วนที่ ๑ และ ส่วนที่ ๒ ช่วง กม. ๔๒+๐๐๐ - ๕๗+๐๐๐ (ตาม กม.ปรับปรุงใหม่ คือ กม. ๒๐๗+๗๖๐ - กม.๒๒๓+๒๖๙) ซึ่งมีแนวเส้นทางบางส่วนผ่านพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ ในพื้นที่ลุ่มน้ำปราจีนบุรี รวมระยะทาง ๒.๑ กิโลเมตร คือ ช่วง กม. ๕๐+๒๐๐ - ๕๑+๐๐๐ และ กม. ๕๑+๔๐๐ - ๕๒+๗๐๐ (ตาม กม.ปรับปรุงใหม่ คือ ช่วง กม. ๒๑๖+๐๖๐ - ๒๑๖+๘๖๐ และ กม. ๒๑๗+๒๖๐ - ๒๑๘+๕๖๐) คิดเป็นพื้นที่ ๕๒๕ ไร่ แผนที่แสดงพื้นที่ลุ่มน้ำบริเวณโครงการก่อสร้าง ฯ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งยวดในการขอผ่อนผันการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๖ เพื่อดำเนินการให้แล้วเสร็จ สามารถแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิภาพและความปลอดภัยของประชาชนผู้ใช้เส้นทาง เนื่องจากที่ผ่านมามีสถิติอุบัติเหตุทางถนนจนเกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่โครงการก่อสร้าง ฯ ช่วง กม.๔๑+๙๐๐ - กม.๕๐+๗๐๐ (ตาม กม.ปรับปรุงใหม่ คือ กม.๒๐๗+๗๖๐ - กม.๒๑๖+๕๖๐) เป็นพื้นที่ลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุสูงสุด การดำเนินโครงการก่อสร้างขยายทางหลวงตามขอบเขตของโครงการ ฯ จะเป็นการแก้ไขปัญหาด้านกายภาพของถนนและเพิ่มเติมมาตรการต่าง ๆ ที่จะช่วยป้องกันการเกิดอุบัติเหตุได้อย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ตามรายงาน EIA ได้วิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ และกำหนดมาตรการป้องกัน แก้ไข และลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ รวม ๑๘ ด้าน และเพื่อให้การปฏิบัติตามมาตรการเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม กรมทางหลวงได้กำหนด เงื่อนไขในสัญญาจ้างเป็น “ข้อกำหนดพิเศษสำหรับงานด้านสิ่งแวดล้อม (Special Provision for Environmental Works)” เพื่อให้เชื่อมโยงกับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ซึ่งผู้รับจ้างต้องถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดรวมถึง เมื่องานก่อสร้างแล้วเสร็จ โครงการ ฯ ได้กำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อฟื้นฟูสภาพพื้นที่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการรองรับไว้แล้ว

๕.๔.๒ มติคณะรัฐมนตรีและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการใช้ที่ดินในเขตลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ

สรุปดังนี้

วันที่ ครม. มีมติ/เรื่อง	สาระสำคัญ
๑.วันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๒๕ เรื่อง ขอบทบทวนมติคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับการกำหนดชั้นของป่าต้นน้ำลำ ธาร และการทำเหมืองในพื้นที่ป่าปิด	เห็นชอบตามมติของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ นั้น ไม่ให้มีการใช้พื้นที่ในทุกกรณีโดยเด็ดขาด โดยมีข้อเสนอแนะมาตรการการใช้ที่ดินในเขต ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ สรุปดังนี้ (๑) พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ กำหนดห้ามมิให้มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะพื้นที่ ป่าไม้เป็นรูปแบบอื่นอย่างเด็ดขาดทุกกรณี ทั้งนี้เพื่อรักษาไว้เป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารอย่าง แท้จริง (๒) พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ บี กำหนดให้ในกรณีที่ต้องมีการก่อสร้างถนนผ่าน หรือการทำเหมืองแร่ หน่วยงานรับผิดชอบจะต้องควบคุมการชะล้างพังทลายของดิน และ กรณีส่วนราชการใด มีความจำเป็นต้องใช้ที่ดินอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ต้องจัดทำรายงานการ วิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อ พิจารณาต่อไป
๒.วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ เรื่อง มติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ เรื่อง การกำหนดชั้นคุณภาพ ลุ่มน้ำภาคตะวันออกและข้อเสนอแนะ มาตรการการใช้ที่ดินในเขตลุ่มน้ำ	เห็นชอบให้เพิ่มมาตรการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ ว่า “ให้ส่วนราชการและ รัฐวิสาหกิจหลีกเลี่ยงการใช้พื้นที่นั้น” โดยมีข้อเสนอแนะมาตรการการใช้ที่ดินในเขตลุ่มน้ำ ภาคตะวันออก ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ สรุปดังนี้ (๑) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ ไม่ให้มีการใช้พื้นที่ในทุกกรณี ทั้งนี้ เพื่อรักษาไว้เป็น พื้นที่ต้นน้ำลำธารอย่างแท้จริง ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจหลีกเลี่ยงการใช้ พื้นที่นั้น (๒) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ บี ในกรณีที่ต้องมีการก่อสร้างถนนผ่านเข้าไปในพื้นที่ลุ่มน้ำ ชั้นนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดให้มีการทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ สิ่งแวดล้อมโครงการ เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ เสนอต่อ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อพิจารณา
๓.เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๖ เรื่อง ขอฟ่อนผ่นยกเว้นมติคณะรัฐมนตรี เพื่อให้กองทัพอากาศใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ	กรณีจำเป็นต้องขอผ่อนผันการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ ต่อคณะรัฐมนตรี ส่วน ราชการจะต้องจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเสนอคณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาก่อน เพื่อเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของ คณะรัฐมนตรีทุกครั้ง

๕.๕ เหตุผลในการขอฟ่อนผ่นยกเว้นมติ ครม. เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทาง
การพิจารณาการก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ตามข้อสั่งการในข้อ ๑ (๒)

๕.๕.๑ กรมทางหลวงรายงานว่าได้ร่วมกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ตรวจสอบ
สภาพพื้นที่โดยละเอียดเพื่อเตรียมการก่อสร้างโครงการก่อสร้างทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ สาย อ.กบินทร์บุรี - อ.วังน้ำ
เขียว ตอน ๓ จ.นครราชสีมา จ.ปราจีนบุรี ส่วนที่ ๑ และ ส่วนที่ ๒ ช่วง กม. ๔๒+๐๐๐ - ๕๗+๐๐๐ (ตาม กม.
ปรับปรุงใหม่ คือ กม.๒๐๓+๗๖๐ - กม.๒๒๓+๒๖๘) และ สาย อ.กบินทร์บุรี - อ.ปักธงชัย (ทางเชื่อมผืนป่า) จ.ปราจีนบุรี
ช่วง กม. ๒๖+๐๐๐ - ๒๙+๕๐๐ (ตาม กม. ๑๙๑+๘๖๐ - ๑๙๔+๘๖๐) ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๕ เป็นต้นมา
กระทั่งเดือนสิงหาคม ๒๕๕๕ กรมอุทยานแห่งชาติ ฯ ได้ประสานงานแจ้งว่า มีพื้นที่ดำเนินการบางส่วนอยู่ใน
เขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่และอุทยานแห่งชาติทับลาน กรมทางหลวงจึงได้มีหนังสือขอให้กรมอุทยาน
แห่งชาติ ฯ จัดทำและส่งมอบแผนผังแสดงแนวเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่และอุทยานแห่งชาติทับลาน
บริเวณที่ดำเนินการก่อสร้างโครงการขยายทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ และได้รับแจ้งข้อมูลแผนที่แสดงแนวเขต
อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่และอุทยานแห่งชาติทับลาน ที่ทับซ้อนกับบริเวณก่อสร้างโครงการ ฯ รายละเอียด
ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕ สรุปได้คือ

(๑) พื้นที่โครงการสาย อ.กบินทร์บุรี - อ.ปักธงชัย (ทางเชื่อมผืนป่า) จ.ปราจีนบุรี ช่วง กม.๒๖+๐๐๐ - ๒๙+๐๐๐ (ตาม กม.ปรับปรุงใหม่ คือ กม. ๑๙๑+๘๖๐ - ๑๙๔+๘๖๐) มีพื้นที่เขตทางหลวงอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ระยะทางตามแนวทางหลวงประมาณ ๓ กิโลเมตร ความกว้างเฉลี่ย ๓๓.๔ เมตร จากเขตทางด้านซ้ายทาง คิดเป็นพื้นที่ประมาณ ๖๒.๖๕ ไร่ ลักษณะงานประกอบด้วย การก่อสร้างขยายถนนขนาด ๔ ช่องจราจร ไป - กลับ ผิวจราจรกว้างช่องละ ๓.๕๐ เมตร งานโครงสร้างสะพานคอนกรีตอัดแรง ขนาด ๒ ช่องจราจร และอุโมงค์สัตว์ป่าข้ามทางหลวง ขนาด ๔ ช่องจราจร

(๒) พื้นที่โครงการก่อสร้างทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ สาย อ.กบินทร์บุรี - อ.วังน้ำเขียว ตอน ๓ จ.นครราชสีมา จ.ปราจีนบุรี ส่วนที่ ๑ และ ส่วนที่ ๒ ช่วง กม. ๔๒+๐๐๐ - ๕๗+๐๐๐ (ตาม กม. ปรับปรุงใหม่ คือ กม.๒๐๗+๗๖๐ - กม. ๒๒๓+๒๖๙) มีพื้นที่เขตทางหลวงอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๒.๑) ช่วง กม. ๔๑+๙๐๐ - ๕๕+๓๐๐ (ตาม กม.ปรับปรุงใหม่ คือ กม. ๒๐๗+๗๖๐ - ๒๒๑+๑๖๐) มีพื้นที่เขตทางหลวงอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ระยะทางตามแนวทางหลวงประมาณ ๑๓.๔ กิโลเมตร ความกว้างเฉลี่ย ๕๒.๙ เมตร จากเขตทางด้านซ้ายทาง คิดเป็นพื้นที่ประมาณ ๔๔๓.๕๑ ไร่

(๒.๒) ช่วง กม. ๕๕+๔๔๐ - ๕๕+๗๔๐ (ตาม กม.ปรับปรุงใหม่ คือ กม. ๒๒๑+๓๐๐ - ๒๒๑+๖๐๐) มีพื้นที่เขตทางหลวงอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ระยะทางตามแนวทางหลวงประมาณ ๐.๓ กิโลเมตร ความกว้างเฉลี่ย ๓๗.๓ เมตร จากเขตทางด้านขวาทาง คิดเป็นพื้นที่ประมาณ ๖.๙๙ ไร่

ซึ่งการดำเนินการก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า มีความจำเป็นต้องขอผ่อนผันยกเว้นมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ โดยมีสาระสำคัญและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกัน ดังนี้

วันที่ ครม. มีมติ/เรื่อง	สาระสำคัญ
๑.วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการพิจารณาการก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	เห็นชอบแนวทางการพิจารณาการก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และให้องค์กร ส่วนราชการ หรือหน่วยงานต่าง ๆ นำไปปฏิบัติในการวางแผนหรือดำเนินการในการก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่าต่อไป ดังนี้ ๑) ห้ามมิให้ตัดถนนเพื่อเป็นทางสัญจรสาธารณะขึ้นใหม่ ๒) เส้นทางสาธารณะเดิมที่มีอยู่แล้วไม่ให้ขยายช่องจราจร แต่ให้ปรับปรุงผิวจราจรหรือการชะลอความเร็วแทน ๓) การปรับปรุงผิวจราจรให้ทำเพื่อความปลอดภัยในการจราจรเป็นหลักและให้พิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป และ ๔) การพัฒนาด่านเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองดูแลรักษาพื้นที่หรือการศึกษาหรือการวิจัย หรือการท่องเที่ยวให้ทำเท่าที่จำเป็นเท่านั้น โดยคำนึงถึงผลกระทบและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
๒.วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๒ เรื่อง ขอบทวนมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางพิจารณาการก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	เห็นชอบให้ถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการพิจารณาการก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าต่อไป โดยหากกระทรวงคมนาคมมีความจำเป็นต้องก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้ดำเนินการควบคุมไปกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเสนอขอผ่อนผันการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น ตามความจำเป็นเป็นกรณี ๆ ไป

๕.๕.๒ กรมทางหลวงจึงมีความจำเป็นในการขอยกเว้นมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เพื่อการก่อสร้างขยายช่องจราจรเส้นทางสาธารณะเดิม และก่อสร้างถนน ทางเชื่อมผืนป่า ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่และอุทยานแห่งชาติทับลาน เนื่องจากเหตุผลตามข้อ ๕.๕.๑ อีกทั้งที่ผ่านมาลักษณะทางธรรมชาติที่มีอยู่ในอดีตได้รับผลกระทบจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ผืนป่าและสิ่งมีชีวิตของผืนป่าคงพญาเย็น - เขาใหญ่ ถูกกีดขวาง และทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ ตัดผ่านผืนป่ามรดกโลกมานาน มีผลกระทบพื้นฐานคือการสูญเสียพื้นที่ป่า สัตว์ป่าหลีกเลี่ยงจากแนวถนน และอุบัติเหตุที่เกิดกับสัตว์ป่า การจัดทำทางเชื่อมผืนป่า จึงนับเป็นการจัดการเชิงระบบนิเวศ (Ecosystem Management) เพื่อลดการสูญเสียที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ลดการสูญเสียชีวิตของสัตว์ป่า

/กระทบท ...

กระหนาบที่ดินอยู่อาศัยที่ถูกแยกออกจากกันและเพื่อเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการจัดการเชิงระบบนิเวศเพื่อเชื่อมผืนป่ารูปแบบที่เหมาะสมที่สุด คือ การให้พื้นที่ทางเชื่อมผืนป่าเหล่านั้นปลอดจากกิจกรรมของมนุษย์ และมีสภาพกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติมากที่สุด ซึ่งการดำเนินการก่อสร้างขยายทางหลวงตามขอบเขตโครงการ ฯ จะเพิ่มมาตรการต่าง ๆ ที่จะลดสิ่งกีดขวางของธรรมชาติและสนับสนุนลักษณะการอยู่อาศัยของสัตว์ป่าในอันที่จะเชื่อมโยงหากัน ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ ฯ ที่มีวัตถุประสงค์การจัดทำเพื่อการเชื่อมผืนป่ามรดกโลกเป็นหลัก และได้ระบุเหตุผลในการจัดทำรายงานว่าเป็นโครงการประเภท “โครงการทางหลวงหรือถนน ซึ่งมีความหมายตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง ที่ตัดผ่านพื้นที่อุทยานแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ และพื้นที่ที่อยู่ในแหล่งมรดกโลกที่ขึ้นบัญชีแหล่งมรดกโลกตามอนุสัญญาระหว่างประเทศ” และข้อมูลยืนยันจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทั้งนี้ ตามรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้วิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ และกำหนดมาตรการป้องกัน แก้ไข และลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม มาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม และกำหนดแผนปฏิบัติการด้านการจัดการทางสิ่งแวดล้อม (Environmental Management Plan – EMP) ในด้านต่าง ๆ รวม ๒๐ ด้าน และเพื่อให้การปฏิบัติตามมาตรการเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม กรมทางหลวงได้กำหนดเงื่อนไขในสัญญาจ้างเป็น “ข้อกำหนดพิเศษสำหรับงานด้านสิ่งแวดล้อม (Special Provision for Environmental Works)” เพื่อให้เชื่อมโยงกับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ซึ่งผู้รับจ้างต้องถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด รวมถึง เมื่องานก่อสร้างแล้วเสร็จ โครงการ ฯ ได้กำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อฟื้นฟูสภาพพื้นที่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะมาตรการเสริมต่าง ๆ ที่ดำเนินการร่วมกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อให้สัตว์ป่าใช้ทางเชื่อมผืนป่าต่อไป ซึ่งจากผลการสำรวจดังกล่าวพบว่า ไม่สอดคล้องกับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการก่อสร้างทาง ๔ ช่องจราจร ทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ ตอน อ.กบินทร์บุรี – อ.ปักธงชัย (ช่วง กม. ๔๒+๐๐๐ – กม. ๕๗+๐๐๐) ที่ระบุว่า “แนวเขตทางของโครงการในปัจจุบัน และแนวเขตทางส่วนขยายมีได้อยู่ในพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติแต่อย่างใด” และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการทางเชื่อมผืนป่ามรดกโลก บนทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ สาย อ.กบินทร์บุรี – ปักธงชัย ที่ระบุว่า “การออกแบบทางเชื่อมผืนป่ามรดกโลก ดำเนินการบนแนวเขตทางเดิมตลอดแนวเส้นทางโครงการ” ด้วยเหตุที่รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นการจัดทำข้อมูลในช่วงการสำรวจเพื่อออกแบบโครงการเบื้องต้น (Survey Design) โดยอ้างอิงตามพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงที่จะสร้างทางหลวงแผ่นดินสาย กบินทร์บุรี – นครราชสีมา พ.ศ. ๒๕๐๘ และพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางหลวงแผ่นดินสาย กบินทร์บุรี – นครราชสีมา ในท้องที่อำเภอ กบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี และอำเภอบักธงชัย อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๔๘๒ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๖ ดังนั้น เมื่อดำเนินการในขั้นตอนการสำรวจสภาพพื้นที่โดยละเอียดเพื่อการก่อสร้าง (Detail Design) จึงพบว่า มีพื้นที่ทับซ้อนกับพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ตามที่ได้รับการยืนยันจากกรมอุทยานแห่งชาติ ฯ ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม กรมทางหลวงยืนยันว่าจะไม่ส่งผลกระทบต่อมาตรการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่กำหนดในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และการก่อสร้างในส่วนของการขยายช่องจราจรจะดำเนินการภายในเขตทางเดิม ๘๐ เมตร เท่านั้น

๖. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษากฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

๖.๑ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการก่อสร้างทาง ๔ ช่องจราจร ทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ ตอน อ.กบินทร์บุรี – อ.ปักธงชัย (ช่วง กม. ๔๒+๐๐๐ – กม. ๕๗+๐๐๐) ของกรมทางหลวง ซึ่งมีขอบเขตการศึกษาและประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมครอบคลุมโครงการก่อสร้างทาง ๔ ช่องจราจร ทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ สาย อ.กบินทร์บุรี – อ.วังน้ำเขียว ตอน ๓ จ.นครราชสีมา จ.ปราจีนบุรี ส่วนที่ ๑ และ ส่วนที่ ๒ จ.ปราจีนบุรี มีผลการวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐกิจ ดังนี้

มูลค่า ...

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV)	๓๑.๗ - ๓๔.๔๘ ล้านบาท
อัตราส่วนมูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย(B/C ratio)	๑.๐๔ - ๑.๕๗
อัตราผลตอบแทนทางด้านเศรษฐกิจ (EIRR)	ร้อยละ ๑๒.๕๐ - ๑๗.๙๒

ผลการศึกษาประเด็นสิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญ อาทิ ด้านทรัพยากรป่าไม้และทรัพยากรสัตว์ป่า มีผลกระทบทางลบอยู่ในระดับต่ำและปานกลาง ด้านการคมนาคมขนส่งภายหลังโครงการก่อสร้างแล้วเสร็จ และด้านเศรษฐกิจและสังคม มีผลกระทบทางบวกในระดับสูงและปานกลาง ซึ่งได้กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม มาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งในระยะก่อสร้างและระยะเปิดใช้งานไว้ด้วยแล้ว นอกจากนี้ การออกแบบโครงการ มีการเปรียบเทียบรูปแบบการก่อสร้างที่เหมาะสมในประเด็นการพิจารณาทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านวิศวกรรมและจราจร ด้านเศรษฐกิจและสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การออกแบบเป็นไปตามข้อกำหนดมาตรฐานทางชั้นพิเศษที่กรมทางหลวงกำหนดไว้สำหรับทางหลวงทั่วประเทศ

๖.๒ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการทางเชื่อมผืนป่ามรดกโลกบนทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ สาย อ.กบินทร์บุรี - ปักธงชัย ซึ่งศึกษาและประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการสาย อ.กบินทร์บุรี - อ.ปักธงชัย (ทางเชื่อมผืนป่า) จ.ปราจีนบุรี มีผลการวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐกิจ ดังนี้

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV)	-๑๙.๕๓ ล้านบาท
อัตราส่วนมูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย(B/C ratio)	๐.๙๘
อัตราผลตอบแทนทางด้านเศรษฐกิจ (EIRR)	ร้อยละ ๑๑.๗๓
มูลค่าการสูญเสียทรัพยากรป่าไม้	๕,๐๒๓,๒๖๗.๔๐ บาท/ปี

ผลการวิเคราะห์ดังกล่าว แสดงถึงความไม่คุ้มค่าทางเศรษฐกิจ แต่โครงการ ฯ นี้ มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการคงไว้ซึ่งระบบนิเวศและการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพของผืนป่าดงพญาเย็น - เขาใหญ่ จึงได้ออกแบบทางเชื่อมผืนป่ามรดกโลก เป็นรูปแบบทางเชื่อมผืนป่าแบบผสมผสาน ประกอบด้วย ทางยกระดับ ๑ ช่วง เพื่อให้สัตว์ป่าลอดผ่านทางหลวงและอุโมงค์ชนิดตัดดินและถมกลับ ๒ ช่วง เพื่อให้สัตว์ป่าเดินข้ามทางหลวง โดยมีถนนระดับพื้น ๔ ช่วง ทั้งนี้โครงการได้กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม มาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม รวมถึงมาตรการเพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในด้านทรัพยากรดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ สัตว์ป่า และการคมนาคมขนส่งไว้ด้วยแล้ว

๗. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๗.๑ กรมทางหลวงได้จัดการประชุมการมีส่วนร่วมของประชาชน โครงการก่อสร้างสาย อ.กบินทร์บุรี - อ.วังน้ำเขียว ตอน ๓ จ.นครราชสีมา จ.ปราจีนบุรี ส่วนที่ ๑ และ ส่วนที่ ๒ และ โครงการก่อสร้างสาย อ.กบินทร์บุรี - อ.ปักธงชัย (ทางเชื่อมผืนป่า) จ.ปราจีนบุรี เมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘ ผู้เข้าร่วมการประชุม ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานราชการในพื้นที่โครงการ สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน สื่อมวลชน ผู้นำชุมชน และประชาชนทั้งที่อาศัยบริเวณสองข้างทางในพื้นที่โครงการ และประชาชนทั่วไป การดำเนินงานทั้งสองพื้นที่ ได้รับผลการตอบรับในเชิงบวกและเห็นด้วยกับการดำเนินโครงการ รวมถึงได้รับทราบข้อกังวลและข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับการดำเนินโครงการในขั้นตอนการก่อสร้าง

๗.๒ กระทรวงคมนาคมได้หารือสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อรับข้อคิดเห็นประกอบการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี และแนวทางการดำเนินงานเพื่อการจัดทำโครงการความร่วมมือระหว่างกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมทางหลวง เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคนิคในการสร้างแหล่งอาหารให้สัตว์ป่า การทำโป่งเทียม การกันรั้วเพื่อให้สัตว์เคลื่อนย้ายไปจุดที่เชื่อมต่อกันได้ การรักษาต้นไม้ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช รวมถึงมาตรการเพื่อสร้างความปลอดภัยให้กับสัตว์ป่า โดยเห็นควรให้นำเสนอขอผ่อนผันยกเว้นมติคณะรัฐมนตรี ใน ๓ กรณี คือ

- ๑) ขอฟ่อนผันการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ
- ๒) ขอฟ่อนผันยกเว้นมติคณะรัฐมนตรี เพื่อก่อสร้างถนนและทางเชื่อมผืนป่า
- ๓) ขอฟ่อนผันยกเว้นมติคณะรัฐมนตรี เพื่อการก่อสร้างขยายช่องจราจรเส้นทางสาธารณะเดิมที่มีอยู่แล้ว

๘. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงคมนาคมพิจารณาแล้ว เห็นสมควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาขอฟ่อนผันการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๖ และขอฟ่อนผันยกเว้นมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ สำหรับโครงการก่อสร้างทาง ๔ ช่องจราจร ทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ สาย อ.กบินทร์บุรี – อ.วังน้ำเขียว ตอน ๓ จ.นครราชสีมา จ.ปราจีนบุรี ส่วนที่ ๑ และ ส่วนที่ ๒ และ สาย อ.กบินทร์บุรี – อ.ปักธงชัย (ทางเชื่อมผืนป่า) จ.ปราจีนบุรี ตามที่กรมทางหลวงเสนอ ซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้พิจารณา ให้ความเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง รวมถึงได้รับการจัดสรรงบประมาณและอนุมัติให้ก่อหนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐ ไว้แล้ว เพื่อให้การดำเนินโครงการขยายทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ ตอน อ.กบินทร์บุรี – อ.ปักธงชัย ให้เป็น ๔ ช่องจราจร แล้วเสร็จสมบูรณ์ตลอดทั้งโครงการ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการเชื่อมต่อผืนป่าดงพญาเย็น – เขาใหญ่ ให้เป็นสมบัติของชาติและมรดกโลก เกิดประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม มีส่วนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว การค้า และการลงทุนในภาคเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมของประเทศสู่ตลาดอินโดจีนและตลาดโลก และสามารถอำนวยความสะดวกปลอดภัยในการเดินทางบนทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ ลดปัญหาจราจรและอุบัติเหตุร้ายแรงอันจะนำมาซึ่งการสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

สำนักงานปลัดกระทรวง กองกลาง
โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๓๐๗๐ (ดวงพร)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๙๗๒๔

กรมทางหลวง สำนักก่อสร้างสะพาน
โทร. ๐ ๒๓๕๔ ๐๐๖๗-๘
โทรสาร ๐ ๒๓๕๔ ๐๐๖๕